

รายงานผล
การตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
รอบ 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
สำนักงานศึกษาธิการภาค 4

*****

สำนักงานศึกษาธิการภาค 4 ขอรายงานผลการติดตามประเมินผล ตามประเด็นการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ รอบที่ 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ดังนี้

นโยบายการตรวจ : การลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

3.1 ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

1) การสำรวจสภาพหนี้ จัดทำฐานข้อมูล และจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

- ดำเนินการสำรวจสภาพหนี้ จัดทำฐานข้อมูล และจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา

- ตรวจสอบสภาพหนี้กับทางการเงินและรวมทั้งดูในระบบแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

- สำรวจสภาพหนี้ จัดทำฐานข้อมูล และจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อดำเนินการแก้ไขในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- การสำรวจสภาพหนี้และจัดทำฐานข้อมูลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดมีการดำเนินการโดยการจัดทำแบบสำรวจภาระหนี้สินและแยกประเภทของหนี้สิน แม้ว่าจะมีอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลเนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนบุคคล การสำรวจนี้จะช่วยให้โรงเรียนสามารถวิเคราะห์และจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด

- ดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เห็นผลเป็นรูปธรรม โดยการสรุปข้อมูลการสำรวจการเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยแยกประเภทวิกฤต (สีแดง)/ใกล้วิกฤต (สีเหลือง)/ปกติ (สีเขียว)

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด

- มีการจัดทำฐานข้อมูล และสำรวจปัญหาหนี้สินของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ ทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อร่วมกันวางแผนในการแก้ไข

โรงเรียนโสตศึกษาเทพรัตน์

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมีสภาพหนี้สินของข้าราชการครู
ในสถานศึกษา ได้แก่ หนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ครู และหนี้อื่น ๆ เช่น บัตรเครดิต รถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า บ้าน
เป็นต้น

2) การดำเนินการของสถานีแก้หนี้ / คณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากร
ทางการศึกษาจังหวัด ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

- สร้างความตระหนักรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางการเงิน
- ผู้ลงทะเบียนที่แก้หนี้สำเร็จมีเงินรายได้คงเหลือมากกว่าร้อยละ 30 มีเงินเหลือใช้

ในการดำรงชีพ

- ผู้ลงทะเบียนได้มีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการออมและการมีวินัยทางการเงิน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

- มีสภาพคล่องในการชำระหนี้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- มีการวางแผนการช่วยเหลือปัญหาหนี้สินครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยมีการ
ประชุมวางแผนในทุกเดือน เพื่อแลกเปลี่ยนปัญหา และหาแนวทางการแก้ไขให้กับครู และบุคลากรทางการ
ศึกษาเป็นกรณี (case by case) โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี มีการส่งเสริม สนับสนุน เสริมสร้างวินัยให้
ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งบุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานวางแผนทางการเงิน ให้มีความรู้
ความเข้าใจเรื่องการจัดการหนี้้อย่างยั่งยืน การบริหารเงินการออม

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด

- ดำเนินการควบคุมยอดหนี้ไม่ให้เกินความสามารถในการชำระหนี้จะต้องมีเงินเดือน
เหลือสุทธิหลังหักชำระหนี้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

โรงเรียนโสตศึกษาเทพรัตน์

- โรงเรียนรับนโยบายแก้ไขปัญหาหนี้สิน แต่ไม่มีครูแจ้งความประสงค์ขอรับการแก้ไข
ปัญหาหนี้สิน

3) การส่งเสริม สนับสนุน เสริมสร้างวินัยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้ง
บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานวางแผนทางการเงิน ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการหนี้้อย่าง
ยั่งยืน การบริหารการเงิน การออม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

- ช่วยให้ผู้บุคลากรมีวินัยในการใช้จ่าย มีการวางแผนการเงินที่ดีขึ้น ลดภาระหนี้สิน
ที่ไม่จำเป็น ทำให้มีเงินออมและสามารถวางแผนอนาคตได้อย่างมั่นคง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

- มีวินัยทางการเงิน รู้จักวางแผนด้านการเงินและการออม ดำรงชีวิตตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

- สถานศึกษามีการดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยมีการประชาสัมพันธ์ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมเรื่องการแก้ไขปัญหาหนี้สิน การเรียนรู้เรื่องการวางแผนทางการเงินกับทางสำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกับ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- มีการอบรมหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะครู และบุคลากร เพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนทางการเงิน เช่น “ครูไทยยุคใหม่ เข้าใจการเงิน” , “ครูรุ่นใหม่ หัวใจพอเพียง” และหลักสูตรอื่น ๆ ที่หน่วยงานจัดขึ้น

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด

- ดำเนินการให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และเข้าอบรมหลักสูตรการบริหารจัดการด้านการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด

- ประชาสัมพันธ์ในการอบรมหลักสูตร “ครูไทยยุคใหม่ เข้าใจการเงิน” และหลักสูตร “ครูรุ่นใหม่ หัวใจพอเพียง” ให้กับครูและบุคลากรในสังกัด

โรงเรียนโสตศึกษาเทพรัตน์

- โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรการอบรมหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะ มีการวางแผนสร้างความมั่นคงให้กับครอบครัว ได้เรียนรู้และวางแผนบริหารจัดการการเงินได้อย่างเหมาะสม โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนทางการเงิน

3.2 ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหา และผลที่คาดว่าจะได้รับ

หน่วยงาน	ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา/อุปสรรค	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา	- ความหลากหลายของสาเหตุ หนี้สิน เช่น การใช้จ่ายเกินตัว การกู้ยืมเพื่อการศึกษาต่อการลงทุนที่ขาดทุน การเจ็บป่วย การช่วยเหลือครอบครัว เป็นต้น การแก้ปัญหาจึงต้องพิจารณาถึงสาเหตุที่แตกต่างกันไปของแต่ละบุคคล - ภาระหนี้สินของครูบางรายสูงมาก ทำให้การชำระหนี้เป็นเรื่องยากลำบาก แม้จะมีมาตรการช่วยเหลือต่าง ๆ ก็ตาม	- วิเคราะห์สาเหตุทำความเข้าใจถึงสาเหตุที่แท้จริงของหนี้สิน เช่น หนี้จากการใช้จ่ายเกินตัว อาจต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่าย และทำบัญชีรายรับ รายจ่าย - การวางแผนการเงินส่วนบุคคล ขอความช่วยเหลือในการปรับโครงสร้างหนี้ เช่น ลดดอกเบี้ย ยืดระยะเวลาการชำระหรือรวมหนี้ - ลดภาระหนี้สินครูและจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือครูที่ประสบปัญหาหนี้สิน เพื่อให้ครูสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ - การเข้าร่วมสัมมนาหรืออบรมเกี่ยวกับการเงินจะช่วยให้ได้ความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น	- มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การใช้เงินให้เหมาะสมกับรายได้มากขึ้น - ลดภาระหนี้สินลดภาระค่าใช้จ่ายรายเดือนทำให้ครูมีเงินเหลือใช้มากขึ้น - ครูมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และมีขวัญและกำลังใจในการทำงานเพิ่มขึ้น ลดความเสี่ยงในการก่อหนี้ในอนาคต - ครูมีความรู้และข้อมูลที่เพียงพอที่จะสามารถตัดสินใจลงทุนหรือบริหารจัดการเงินได้อย่างมั่นใจมากขึ้น - สามารถลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นได้

หน่วยงาน	ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา/อุปสรรค	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
	<ul style="list-style-type: none"> - รายได้ที่ค่อนข้างจำกัด เงินเดือนของครูอาจไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และชำระหนี้ ทำให้ต้องพึ่งพาหนี้สินนอกระบบ - ขาดความรู้ในการบริหารจัดการทางการเงิน ครูหลายคนขาดความรู้ในการวางแผนการเงิน การออม และการลงทุน ทำให้เกิดปัญหาหนี้สินซ้ำซาก - ขาดวินัยในการใช้จ่าย และการใช้จ่ายเกินตัวและขาดวินัยในการใช้เงิน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาหนี้สิน 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น การออมเงินเพื่อซื้อบ้าน หรือการชำระหนี้ และการวางแผนการเงิน 	
<p>สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ลงทะเบียนแก้ไขปัญหานี้สิน แต่ละรายมีปัญหาในเรื่องหนี้สินแตกต่างกัน การแก้ปัญหาก็คงไม่เหมือนกัน การเจรจาไกล่เกลี่ยแต่ละสถาบันการเงินอาจต้องใช้เวลานาน หรือมีปัญหาในเรื่องเงื่อนไขหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ไม่เหมือนกัน 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้รับผิดชอบเรื่องนี้จะต้องสร้างเครือข่ายกับสถาบันการเงิน เจริญต่อรองเพื่อให้ลูกหนี้ได้รับประโยชน์สูงสุด และกรณีเป็นหนี้นอกระบบมีการเจรจาทอรองกับเจ้าหนี้ให้ลดดอกเบี้ย ยอมรับเงื่อนไขในการชำระหนี้ 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถให้ความช่วยเหลือข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีปัญหา เรื่องการชำระหนี้ สร้างขวัญและกำลังใจให้กับข้าราชการครู ๆ มีกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถส่งผลต่อคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
<p>สำนักงาน คณะกรรมการ การอาชีวศึกษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ครูและบุคลากรมีหนี้สินเพิ่ม - การแก้ไขปัญหาโดยวิธีการรวมหนี้สิน แล้วยื่นกู้กับสถาบันทางการเงินแห่งใหม่ไม่ได้รับความสนใจจากผู้ลงทะเบียนแก้ไขปัญหานี้สิน 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำให้ครูตระหนักในผลเสียที่มีหนี้สินและผลกระทบต่อการทำงาน และการเพิ่มรายได้จากการตกเบิกในคาบสอบ หรือ การกู้กองทุนสงเคราะห์ - ควรเสนอสถาบันทางการเงินที่เข้าร่วมโครงการฯ ปรับลดอัตราดอกเบี้ยให้ต่ำกว่า - สถาบันทางการเงินมีมาตรการช่วงโปรโมชั่น ในปีแรกเป็นการพักการชำระหนี้เป็นเวลา 1 ปี หรือลดดอกเบี้ยแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ครูจะต้องไม่มีภาระหนี้สินเพิ่ม - ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการพักการชำระหนี้เป็นเวลา 1 ปี

หน่วยงาน	ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา/อุปสรรค	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	- ครูยังขาดความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการหนี้สินอย่างถูกต้อง และเหมาะสม - บุคลากรครู มีความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น จึงมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เนื่องจากการศึกษามทุน ค่าใช้จ่าย	- ควรมีการจัดอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับ การบริหารเงิน/หนี้สิน - มีการให้บุคลากรครู OD เงินเพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายทั้งในด้าน การศึกษาต่อของบุคลากรครูและค่าเล่าเรียนของบุตร โดยไม่คิดดอกเบี้ยเพิ่ม	- ครูมีความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการหนี้สินอย่างถูกต้อง และเหมาะสม - บุคลากรครูได้รับศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และมีทุนการศึกษาที่จะไปศึกษาต่อ
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด	- ข้าราชการบำนาญ ลูกจ้างประจำที่ได้รับเงินบำนาญ รายเดือนไม่สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้เนื่องจากหลังเกษียณอายุราชการมีเงินเดือนสุทธิลดลงน้อยกว่า ร้อยละ 30	- แนะนำให้ข้าราชการบำนาญ ลูกจ้างประจำที่ได้รับเงินบำนาญ รายเดือนควบคุมการก่อหนี้เพิ่ม	- บุคลากรมีวินัยในการเงินและการออม มีภาระหนี้สินลดลง
ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด	- ครูมีหนี้สินนอกระบบ	- จัดทำฐานข้อมูลและร่วมกันวางแผนการแก้ไขปัญหา	- หนี้สินลดลงและสามารถแก้ไขปัญหาให้รวมเป็นหนี้สินในระบบเพียงอย่างเดียว
โรงเรียนโสตศึกษาเทพรัตน์	- ครู และ บุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการเงินเนื่องจากค่าใช้จ่าย และค่าครองชีพสูงกว่าบุคคลทั่วไป	- ครูและบุคลากรทางการศึกษาลดค่าใช้จ่ายในส่วนที่ไม่จำเป็นเพื่อแก้ปัญหาหนี้สินได้ - ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	- ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะมีปัญหาหนี้สินลดลง - ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสภาพคล่องมากขึ้น

3.3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

- ความเข้าใจในปัญหา : ครูต้องตระหนักถึงสาเหตุและผลกระทบของหนี้สินที่ตนเองเผชิญ เพื่อจะได้วางแผนแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง

- การวางแผนการเงิน : การจัดทำงบประมาณ การลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น และการเพิ่มรายได้เป็นสิ่งสำคัญในการจัดการหนี้สิน

- การแสวงหาความรู้ : การศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการหนี้สิน การลงทุน และการสร้างรายได้เพิ่มเติม จะช่วยให้ครูสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- วินัยทางการเงิน : การปฏิบัติตามแผนการเงินที่วางไว้ อย่างสม่ำเสมอ เป็นสิ่งจำเป็นในการแก้ไขปัญหาหนี้สินในระยะยาว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

- ในการแก้ไขปัญหา เจ้าหน้าที่ฝ่ายจำเป็นต้องหันหน้ามาเจรจากัน เพื่อช่วยหาทางออกให้ครูว่าจะสามารถแบ่งชำระหนี้จากเงินเดือนที่มีอยู่จำกัดได้อย่างไร

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

- ผู้เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างหนี้ได้รับการแก้ไขปัญหาหนี้สิน สามารถชำระเงินกู้ตามแนวทางการแก้ไขปัญหา และมีเงินรายได้คงเหลือมากกว่าร้อยละ 30

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- บุคลากรครูมีทุนเพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายทั้งในด้านการศึกษาต่อของบุคลากรครู และค่าเล่าเรียนของบุตร โดยไม่คิดดอกเบี้ยเพิ่ม

โรงเรียนโสตศึกษาเทพรัตน์

- การรวมหนี้ในธนาคารที่มีดอกเบี้ยต่ำ
- การวางแผนทางการเงิน การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

3.4 ข้อเสนอแนะ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

- ส่งเสริมการออม : สร้างแรงจูงใจให้ครูมีวินัยในการออมเงิน เช่น การให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับผู้ออมเงินได้ตามเป้าหมาย

- ให้ความรู้ด้านการเงิน : จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการเงิน การบริหารจัดการหนี้ และการลงทุน เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการเงินของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

- สถาบันการเงินควรแก้ไขปัญหาโดยการพักชำระหนี้ หรือพักการชำระดอกเบี้ยให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สิน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลนั้น เป็นกระบวนการประเมินสถานภาพทางการเงิน ความเป็นอยู่ของแต่ละคน ในด้านการได้รับ การใช้จ่าย การออม และการลงทุน ขึ้นอยู่กับความรู้และการตัดสินใจทางการเงิน ของบุคคลนั้น ๆ ควรสนับสนุน ส่งเสริม ความรู้พื้นฐานในการวางแผนทางการเงิน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน สถานภาพทางการเงิน

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด

- ควรจัดหาแหล่งเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ

3.5 รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

- สพป.สมุทรสงคราม มีการจัดตั้งคลินิกให้คำปรึกษาแก้ไขปัญหาหนี้สินครู (SKM Finance Care) เพื่อให้คำปรึกษา เจรจา ไกล่เกลี่ย ช่วยเคลียร์ เจ้าหนี้ ชี้ทาง และประสานส่งต่อ โดยสามารถรับคำปรึกษาได้ 2 ช่องทาง คือ 1) ติดต่อด้วยตนเองได้ที่ สพป.สมุทรสงคราม 2) ติดต่อผ่านช่องทางออนไลน์ (Line Notify)

SKM สถาบันแก้หนี้ครู และบุคลากรทางการศึกษา
สพป.สมุทรสงคราม

✓ กระบวนการแก้หนี้

- 1 ประสานเจรจา สถาบันการเงิน
- 2 จัดตั้งคลินิกให้คำปรึกษาแก้ไขปัญหาหนี้สินครู (SKM FINANCE CARE)
- 3 พัฒนาความรู้ เรื่อง การเงิน/การคลัง
  - 3.1 เรียนรู้ด้วยตนเอง (ON LINE บน WEBSITE SKM.GO.TH)
  - 3.2 ประชุม (ON SITE) โดยวิทยากรที่มีความรู้
- 4 รวบรวม วิเคราะห์ สรุปผล รายงาน

ทีมผู้บริหาร
สพป.สมุทรสงคราม

ดร.ดวงเดือน แก้วขุน
ผอ.สพป.สมุทรสงคราม

นายชัชวาลย์ คุ้มสาร นายพีระ ทองนพดี นายสุเทพ ธรรมดี
รองผอ.สพป.สมุทรสงคราม